

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.393/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Csőke Andrea előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

Az adós: adós1

Az adós felszámolója: felszámoló1

A felszámoló jogi képviselője: Endrédi Ügyvédi Iroda cím1

A kifogást előterjesztő hitelező: hitelező1

A kifogást előterjesztő hitelező jogi képviselője: Dr. H. Zs. kamarai jogtanácsos

Az eljárás tárgya: kifogás felszámolási eljárásban

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felszámoló

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla, 11.Fpkhf.43.316/2021/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék, 23.Fpkh.935/2017/33.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartja.

A felszámoló az általa tévesen lerótt 30.000 (harmincezer) Ft illeték visszatérítését kérheti az adóhatóságtól.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az adós felszámolását a 2012. január 27-én benyújtott kérelem alapján 2013. június 10-én indította meg a bíróság, felszámolóként a R. Kft. került kirendelésre. Az adós a felszámolását megelőzően közraktárként működött.

[2] A kifogást előterjesztő hitelező a jogerős ítéleten alapuló, közraktározásból eredő kártérítés jogcímén fennálló igényét a felszámolónak határidőben bejelentette, amely azt a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 57. § (1) bekezdés b) pontjába sorolta.

[3] A felszámoló a 2015. május 31-ei fordulónappal elkészített I. számú közbenső mérleghez csatolt szöveges jelentésben az adós ingatlanainak az őrzésével kapcsolatosan 2015. május 31-ig felszámított 4.572.000 Ft költséget feltüntetett. Erre a hitelező észrevételeket tett, de kifogást nem nyújtott be. A Kúria Gfv.VII.30.600/2017/4. számú végzésével hatályában fenntartotta a másodfokú bíróság végzését, amellyel a felszámoló I. számú közbenső mérlegét elutasította.

[4] A felszámoló elkészítette a közbenső mérleget – a teljes addigi felszámolási időszakra – 2017. augusztus 31-ei fordulónappal, melyhez tartozó bevételek-kiadások megnevezésű kimutatásában őrzési és állagmegóvási költségként összesen 10.287.000 Ft-ot számolt el kiadásként. (A 2017. november 24-én érkezett 5. sorszámú beadvány mellékleteként benyújtott 2017. november 17-én kelt beadványában a felszámoló a közbenső mérleget visszavonta.)

[5] A kifogást előterjesztő hitelezőnek a más hitelező besorolása miatt előterjesztett kifogása kapcsán a Kúria Gfv.VII.30.107/2019/5. számú határozatában megállapította, hogy a közraktározásból eredő kártérítési igény kielégítése a zálogjogosulthoz képest előnyben részesül.

Kifogás, a felszámoló ellenkérelme

[6] A kifogást előterjesztő hitelező – egyebek mellett – kérte a felszámoló intézkedésének megsemmisítését a felszámolási költségként kifizetett őrzési költség vonatkozásában, és kérte, hogy a bíróság kötelezze a felszámolót a kifogásban megjelölt tétel adós vagyonába történő visszafizetésére.

[7] A felszámoló kérte a kifogás elutasítását. Vitatta, hogy a kifogást előterjesztő hitelező jogosult lenne kifogás előterjesztésére, mert álláspontja szerint a zálogjogosult igénye megelőzi a kifogást előterjesztő követelését és a zálogjogosult nem kifogásolta az elszámolt költséget. Hivatkozott arra is, hogy a kifogás elkésett, mert a 2015. május 31-ei fordulónappal elkészített I. számú közbenső mérleg szöveges jelentése tartalmazta a 2015. május 31-ig felszámított 4.572.00 Ft költséget, de ezt kifogással nem támadta meg a hitelező. Erdemben arra hivatkozott, hogy a felszámított költség szükséges és indokolt volt.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

[8] Az elsőfokú bíróság a kifogásnak részben helyt adott, az őrzési költségként kifizetett 10.287.000 Ft összegből 5.715.000 Ft összegre vonatkozóan a felszámoló költségelszámolását megsemmisítette. Kötelezte a felszámolót, hogy a végzés jogerőre emelkedését követő 15 napon belül 5.715.000 Ft-ot utaljon vissza az adós vagyonába. Ezt meghaladóan a kifogást elutasította.

[9] A végzés indokolásában megállapította, hogy a kifogás 5.715.000 Ft vonatkozásában határidőben került benyújtásra (a 4.572.000 Ft őrzési költség kimutatására már az I. számú közbenső mérleg kapcsán sor került, s e vonatkozásban a kifogás elkésett.) Nem találta megalapozottnak a felszámoló azon érvelését, hogy a költség alapjául szolgáló szerződésekről a hitelező tudomással bírt, ezért az újabb közbenső mérleghez csatolt költségelszámolást sem támadhatja. A hitelező erről csak 2017. szeptember 18-án szerzett tudomást. Az Alaptörvény 28. cikkére és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy a hitelezőt nem

érheti hátrány abból, hogy az I. számú közbenső mérleghez fűződő észrevétele elbírálására a kifogás benyújtásának időpontjáig nem került sor. A hitelező e kifogás előterjesztéséig nem volt abban a helyzetben, hogy megtudja, a korábbi őrzési költséget illető észrevételét a bíróság helytállónak találja-e, illetve milyen iratokat vesz figyelembe a bíróság a döntése meghozatalakor.

[10] A kifogást előterjesztő érdeksérelme a kifogásolt költség vonatkozásában fennáll, mert a Kúria Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzésében megállapította a kifogást előterjesztő hitelező kártérítési igényének a zálogjogosult hitelezői igényekhez viszonyított elsőbbségét. A jogerős bírósági határozat mindenkire kötelező, az alkotmányjogi panasz alapján, melyet abban az eljárásban a felszámoló előterjesztett, a végrehajtás felfüggesztésére nem került sor.

[11] Az őrzés-védelemmel kapcsolatban megállapította, hogy a tevékenység szükségtelen és indokolatlan volt. Az ingatlanokban bérlők voltak, és arra tekintettel, hogy a bérlők saját vagyontárgyaik őrzésében és a bérleménybe bevitt vagyontárgyaik megóvásában maguk is érdekelték voltak, a felszámoló nem indokolta meg az őrzés-védelmi szerződések szükségességét. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a külső rejtett megfigyelésben megvalósuló szolgáltatásért fizetett ellenszolgáltatás szükségtelen és indokolatlan kiadás volt, amelyre nincs logikus magyarázat. A Cstv. 26/A. (helyesen 27/A.) § (13) bekezdése és 51. § (3) bekezdése értelmében kötelezte a felszámolót a visszafizetésre.

[12] A felszámoló fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzésének fellebbezett rendelkezését helybenhagyta.

[13] Elsőként leszögezte, hogy a fellebbezés folytán kizárólag az elsőfokú végzés kifogásnak részben helyt adó rendelkezését bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, amelynek indokaival a másodfokú bíróság is egyetértett.

[14] Kiemelte, hogy a kifogást előterjesztő kielégítési rangsorba sorolását jogerősen elbírálták a bíróságok, amely a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 229. § (1) bekezdése értelmében a továbbiakban nem tehető vitássá. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Krt. 39. § (3) bekezdése szerint megelőzi a kifogást előterjesztő közraktári szerződésből eredő kártérítési követelése a zálogjogból eredő követeléseket. A kifogást előterjesztő tehát jogosult volt a kifogás benyújtására.

[15] Nem volt vitás, hogy az őrzés-védelemre kötött szerződésekről a kifogást előterjesztő már az I. számú közbenső mérlegből tudomást szerzett, azonban az 5.715.000 Ft őrzési költség azt követően merült fel, és az elsőfokú bíróság csak az I. számú közbenső mérlegben írt elszámolási időszak után keletkezett kiadások tekintetében vizsgálta érdemben a kifogást. Ezeket a kifogást előterjesztő csak a 2017. augusztus 31-ei közbenső mérlegből ismerhette meg, ezt a felszámoló a korábbi mérlegben még abban az esetben sem tüntethette fel, ha az alapjául szolgáló szerződést már megkötötte. A Cstv. 51. § (1) bekezdése a felszámoló meghatározott és már végrehajtott intézkedése ellen biztosít jogorvoslati lehetőséget, amelynek nem lehet a fellebbezésben írt kiterjesztő – a jogorvoslathoz való jogot korlátozó – olyan értelmezést tulajdonítani, amely szerint egy jövőbeli intézkedés bekövetkezésének lehetősége folytán már megnyílik az igényérvényesítési határidő.

[16] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felszámoló az 5.715.000 Ft őrzés-védelmi költség indokoltságát és szükségességét nem igazolta. A rendelkezésre álló adatok szerint az ingatlanok közvetlen őrzésére és védelmére nem volt szükség, míg a külső rejtett megfigyelés a bérlők által lakott ingatlanok tekintetében indokolatlan volt, ezért a felszámolót nem illette meg a Cstv. 27/A. § (13) bekezdés alapján az 5.715.000 Ft költség kifizetése.

Felülvizsgálati kérelem

[17] A felszámoló felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős végzést a kifogásnak helyt adó részében – az elsőfokú végzésre is kiterjedően – hatályon kívül helyezni és a kifogást teljes egészében elutasítani.

[18] Állította a Cstv. 51. § (1) bekezdésének a megsértését.

[19] Részletesen ismertette az elsőfokú bíróság végzésének indokolását, a fellebbezését, mely a kifogást előterjesztő hitelező igényének besorolásával kapcsolatos jogerős határozatban alkalmazott jogértelmezéstől való eltérést megalapozó indokolást is tartalmazta. E körben előadta, hogy a Krt. 39. § (3) bekezdésének téves nyelvtani értelmezésével jutott a Kúria a Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzésében kifejtett következtetésére, elmulasztotta azonban a Cstv. 49/D. § alapján fennálló biztosított hitelezői igények kielégítését célzó speciális jogintézmény elemző, dogmatikai jellegű vizsgálatát, a két jogszabályhely historikus és teleologikus értelmezését és összevetését.

[20] Rámutatott, hogy a biztosított hitelezők és a fedezet között egy olyan közvetlen, szoros kapcsolat jön létre, amely kizárólag ezen biztosított követelések sajátja; a biztosított hitelezői igények alapjaiban tér el a Cstv. 57. § (1) bekezdése szerinti kielégítési rendtől. A biztosított hitelezők közé nem helyezhető más hitelezői igény, amelynek kielégítésére nem áll rendelkezésre konkrét, meghatározott vagyonelem, létrejötté és ezáltal kielégítési sorrendje nem határozható meg egyértelműen a keletkezési sorrend alapján. A közraktári szerződésből eredő kártérítési igény nem kapcsolódik össze semmilyen olyan vagyontárggyal, amely a kielégítésére szolgálna, s a kielégítési jogot biztosító jogosultság sem kerül bejegyzésre semmilyen nyilvántartásba.

[21] Állította, hogy a kártérítési igény Cstv. 49/D. §-a szerinti biztosított követelések közötti elhelyezése alapjaiban téves elméleti konstrukció.

[22] Álláspontja szerint a közraktári szerződésből eredő kártérítési igény a végrehajtási joggal biztosított hitelezői igényt nem előzheti meg, ilyen következtetés a Kúria korábbi határozatából sem olvasható ki, egy ilyen jogértelmezés egyenesen bírói jogalkotásnak minősülne.

[23] Hivatkozott az 1/2015.PJE jogegységi határozatban kifejtettekre, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eltért az ebben kifejtett állásponttól, melyet nem indokolt, kizárólag a

Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzésre alapította határozatát. Mivel azonban ez nem került közzétételre a Bírósági Határozatok Gyűjteményében, ezért precedenshatással nem rendelkezik.

[24] Rámutatott, hogy az ítélet tábla a felszámoló jogértelmezésére semmilyen módon nem reflektált, a jogerős végzés a felszámoló által előterjesztett részletesen indokolt érveléssel kapcsolatban semmiféle indokolást nem tartalmazott. Erre tekintettel az elsőfokú végzéssel kapcsolatos fellebbezésében előadottakat változatlanul fenntartotta.

[25] Az ítélet tábla által az őrzési költségekkel írtakkal kapcsolatban kiemelte, hogy a másodfokú bíróság – amellet, hogy helyesen rögzítette: a Cstv. 51. § (1) bekezdés a felszámoló meghatározott és már végrehajtott intézkedése ellen biztosít jogorvoslati lehetőséget – tévesen alkalmazta a felhívott jogszabályi rendelkezést akkor, amikor a kifogással támadható, önálló és végrehajtott felszámolói intézkedésnek az egyes kifizetéseket tekintette, nem pedig az őrzés-védelemre vonatkozó szerződés megkötését. Ehhez képest nem jelent kiterjesztő és jogorvoslathoz való jogot korlátozó értelmezést az, hogy a megkötött szerződés alapján teljesített – a kifogást előterjesztő által a jövőre nézve is pontosan ismert mértékű – kötelezettség nem alapozza meg a kifogás előterjesztését. Nem nyitja meg újra és újra azt a kifogásolási jogot, ami a hitelezőt az őrzés-védelemre vonatkozó szerződés megkötéséről való tudomásszerzés esetén megilleti. Az ezzel ellentétes értelmezés önkényes, a hitelező által bármikor előterjeszthető kifogásolási gyakorlat előtt nyitná meg az utat, ami kiüresítené a kifogásolási eljáráshoz kapcsolódó, az eljárás hatékony és mielőbbi lefolytatása érdekében előírt szoros, jogvesztő határidőkkel kapcsolatos szabályokat.

[26] Az őrzés-védelem indokoltsága körében az eljárás során előadottakat fenntartotta.

[27] Felülvizsgálati ellenkérelem nem érkezett.

A Kúria döntése és jogi indokai

[28] A Kúria a jogerős végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Cstv. 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó rPp. 275. § (2) bekezdése szerint.

[29] Előrebocsátja, hogy a felülvizsgálati eljárás nem az első- és másodfokú eljárás egyenes folytatása, a felülvizsgálat az rPp. 270. § (2) bekezdése értelmében a jogerős határozat ellen jogszabálysértésre hivatkozással igénybe vehető rendkívüli perorvoslat. A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének kérelme sikeréhez az rPp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott kellékekkel rendelkező felülvizsgálati kérelmében a támadott jogerős határozat jogszabálysértő voltát kell kimutatnia. Ha a jogerős döntés többféle indokon nyugszik, valamennyi releváns indokát cáfolni kell.

[30] A másodfokú bíróság a felszámolónak a hitelező kifogás előterjesztésére való jogosultsága hiányára vonatkozó védekezését az rPp. 229. § (1) bekezdésére hivatkozva ítélte alaptalannak. Indokolása szerint az adós felszámolási eljárásának korábbi szakaszában, a 23.Fpkh.448/2018. szám alatt folyamatban volt eljárásban jogerősen megállapítást nyert, hogy

a kifogásoló hitelező közraktári szerződésből eredő kártérítési követelése megelőzi a zálogjogból eredő követeléseket. A jogerős végzés a hozzá fűződő anyagi jogerőhatás folytán kötelező, azt a felszámoló nem teheti vitássá. A hitelező erre figyelemmel jogosult volt a kifogás előterjesztésére.

[31] A felszámoló a jogerős végzésnek ezt az indokát felülvizsgálati kérelmében nem támadta, az rPp. 229. § (1) bekezdésének megsértésére nem hivatkozott, csak az érdemi kérdésben, a közraktári szerződésből eredő követelés és a zálogjogból eredő követelések viszonyát illetően adta elő az álláspontját, bár azt sem a jogerős végzéssel szemben kifejtve, hanem úgy, hogy előzmények ismertetése keretében felülvizsgálati kérelmébe bemásolta az elsőfokú végzés elleni fellebbezését, majd kijelentette, hogy az ott kifejtetteket a jogerős végzéssel szemben is fenntartja.

[32] A közraktári szerződésből eredő kártérítési követelés és a zálogjogból eredő követelések kielégítési sorrendben elfoglalt, egymáshoz viszonyított helye azonban a felülvizsgálati eljárásban érdemben csak akkor lett volna vizsgálható, ha a felszámoló előbb sikerrel kimutatja a jogerős végzés rPp. 229. § (1) bekezdésén alapuló indokának jogszabálysértő voltát, az érdemi kérdést ugyanis az rPp. 229. § (1) bekezdésére figyelemmel maga a másodfokú bíróság sem vizsgálta. A felülvizsgálati kérelem viszont ilyen hivatkozást – a már említettek szerint – nem tartalmaz. A Kúria ezért a hitelező besorolását érdemben nem vizsgálhatta, a jogerős végzés felülvizsgálata során abból kellett kiindulnia, hogy a hitelező jogosult volt a kifogás előterjesztésére.

[33] A felvetett érdemi kérdéssel kapcsolatban a Kúria mindezekre figyelemmel csupán megjegyzi, hogy ebben a kérdésben Gfv.VII.30.137/2021/3. számú határozatában is kifejtette álláspontját, a határozat a BHGY-ben közzétételre került.

[34] A felszámoló a kifogás határidőben érkezett voltával kapcsolatban a Cstv. 51. § (1) bekezdésének téves értelmezését állította. A Kúria e tekintetben egyetért a jogerős végzésben kifejtett azon állásponttal, hogy határidőben érkezettként kellett elbírálni a benyújtott kifogást.

[35] Ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy a felszámoló a nem cáfolt előadása szerint az I. számú közbenső mérleg kapcsán a hitelező által előadott észrevételekre megküldte a hitelező részére az őrzés-védelemre kötött szerződést, a teljesítésigazolásokat és a számlát. Az I. számú közbenső mérleghez fűződő észrevétel elbírálására azonban a kifogás benyújtásának időpontjáig nem került sor. A hitelező így nem volt abban a helyzetben, hogy megtudja, a korábbi őrzési költséget illető észrevételét a bíróság helytállónak találja-e, illetve milyen iratokat vesz figyelembe a bíróság a döntése meghozatalakor, illetve bizhatott észrevételei kedvező elbírálásában. A Kúria több alkalommal kifejtette: a hitelezők által benyújtott észrevételnek az a jelentősége, hogy a bíróság figyelmét felhívja olyan adatokra, amelyeket a hitelező a közbenső mérlegből (az ahhoz csatolt iratokból) ismert meg, és amelyek befolyásolhatják a közbenső mérleg jóváhagyását. A bíróságnak a közbenső mérleg tárgyában hozott végzése indokolásában ki kell térnie arra, miért fogadta el, vagy miért találta alaptalannak a hitelező észrevételét” (Gfv.VII.30.120/2014/3.).

[36] A Kúria megítélése szerint nem tekinthető az eset e sajátos, egyedi körülményeire figyelemmel a kifogásolt intézkedés szempontjából a tudomásszerzés időpontjának a hitelező vonatkozásában az I. számú közbenső mérleget követő időszak költségeire vonatkozóan is a szerződés, teljesítésigazolás és számla megküldésének időpontja, mert az észrevételre, a közbenső mérleg elbírálására tekintettel előre nem tudhatta, hogy a továbbiakban is fenntartja-e a felszámoló a szerződéses kapcsolatot és ebből további költség keletkezik.

[37] Mindezekkel összefüggésben a Kúria hangsúlyozza, hogy kifogással támadható intézkedésnek nemcsak a felszámoló befejezett tevékenysége minősül, hanem az az írásban kifejezett egyértelmű közlése is, amely jogszabálysértő eredményre vezet (BH2014.311.).

[38] Az előzőek kiemelésével, az egyedi tényállás hangsúlyozásával a Kúria egyetért azzal, hogy a kifogást az eljáró bíróságok határidőben érkezettnek ítélték.

[39] A költségfelszámítás indokoltsága a Kúria következetes gyakorlata szerint a kifogás alapján indult eljárásban érdemben felülvizsgálható, az eljáró bíróságok pedig az adott tényállás mellett, az eset körülményeinek helyes értékelésével jutottak arra a következtetésre, hogy a vizsgált kiadás indokolatlan, szükségtelen volt. A Kúria az első- és a másodfokú végzés indokolásában e körben kifejtettekkel egyetért, utal az ott rögzítettekre, azok megismétlése nélkül.

[40] A felszámoló felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság maradéktalanul nem tett eleget indokolási kötelezettségének, e hivatkozásához kapcsolódóan azonban a megsértett eljárásjogi jogszabályhelyet nem jelölte meg, így e hivatkozása érdemben nem volt vizsgálható [rPp. 272. § (2) bekezdés, 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3., 4. pont].

[41] A fentiek alapján a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős végzést az rPp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Záró rész

[42] A felszámoló felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint maga viseli a költségeit. A hitelezőnek a felülvizsgálati eljárásban megtérítést igénylő költsége nem merült fel.

[43] Mivel a felülvizsgálati eljárási illetéket a felszámoló tévesen kétszeresen fizette meg (2x30.000 Ft-ot), ezért számára a szükségtelenül megfizetett 30.000 Ft visszajár az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 80. § (1) bekezdés f) pontja szerint, amit az állami adóhatóságtól igényelhet.

[44] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg határozatát.

Budapest, 2022. május 24.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr.
Gombos Katalin s.k. bíró